

A TANTÁRGY ADATLAPJA

Sportszociológia

Egyetemi tanév: 2025-2026

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babes-Bolyai Tudományegyetem
1.2. Kar	Szociológia és Szociális Munka Kar
1.3. Intézet	Magyar Szociológia és Szociális Munka Intézet
1.4. Szakterület	Szociológia
1.5. Képzési szint	Alapképzés
1.6. Tanulmányi program / Képesítés	Szociológia
1.7. Képzési forma	Nappali

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve	Sportszociológia			A tantárgy kódja	ALM1330		
2.2. Az előadásért felelős tanár neve	Dr. PÉTER László egyetemi adjunktus						
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. PÉTER László egyetemi adjunktus						
2.4. Tanulmányi év	II	2.5. Félév	3	2.6. Értékelés módja	Kollokvium	2.7. Tantárgy típusa	Választható

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1. Heti óraszám	3	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor/projekt	1
3.4. Tantervben szereplő összóraszám	42	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	14
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					10
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					0
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					10
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					9
Vizsgák					4
Más tevékenységek:					0
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összóraszama					33
3.8. A félév összóraszama					75
3.9. Kreditszám					3

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. Tantervi	-
4.2. Kompetenciabeli	-

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	Videokivetítő, internetkapcsolat
5.2. A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	Videokivetítő, internetkapcsolat

6.1. Elsajátítandó jellemző kompetenciák¹

Szakmai/ kulcskompetenciák	<ul style="list-style-type: none">• Szociológiai kutatások tervezése és lebonyolítása (társadalmi adatok gyűjtése, feldolgozása és elemzése) szervezetekben és közösségekben; kulturális kutatások, piackutatások stb.• Társadalmi adatrendszerek kezelése;• Társadalmi problémák diagnosztizálása; közpolitikák és szociálpolitikai intézkedések elemzése, alkalmazása és értékelése;• Társadalmi problémák és konfliktusok azonosítása, elemzése (magyarázata) és megoldása szervezetekben és közösségekben;• Pályaorientációs és társadalmi beilleszkedést segítő tanácsadás;• A társadalmi kommunikáció elemzése.
Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none">• A szorgalmas, hatékony, pontos munkavégzésre irányuló stratégiák alkalmazása, valamint a személyes felelősségvállalás az eredményekért, a szakmai etikai kódex elveinek, normáinak és értékeinek alapján;• A csoportos kapcsolattartás technikáinak alkalmazása, empatikus interperszonális kommunikációs képességek és a csapatmunkában megkívánt szerepek vállalása;• Az információforrások és a szakmai képzést támogató kommunikációs eszközök (internetes portálok, szakterületi szoftveralkalmazások, adatbázisok, online kurzusok stb.) hatékony használata román nyelven és egy nemzetközi forgalomban lévő idegen nyelven egyaránt;• Egy nemzetközi forgalomban lévő idegen nyelv használata a szakirodalom tanulmányozásához, tudományos szövegek megírásához és a kutatási eredmények nemzetközi közönség előtti bemutatásához.

6.2. Tanulási eredmények

¹ Választhat kompetenciák vagy tanulási eredmények között, illetve választhatja mindkettőt is. Amennyiben csak az egyik lehetőséget választja, a másik lehetőséget el kell távolítani a táblázatból, és a kiválasztott lehetőség a 6. számot kapja.

Ismeretek	<p>C1. A hallgató/végzett hallgató ismeri, megfogalmazza és leírja azokat a fogalmakat, elméleteket és paradigmákat, amelyeket a társadalomkutatás során alkalmaznak az egyének, csoportok, szervezetek, intézmények, társadalmi kategóriák és közösségek szintjén, valamint elemzi ezek közötti kapcsolatokat és az alkalmazott módszertanokat a társadalmi struktúrák, folyamatok és dinamikák vizsgálatában.</p> <p>C7. A diák/végzett hallgató megfogalmazza a hipotéziseket és operacionalizálja a kulcsfogalmakat az emberi viselkedés, a csoportok, szervezetek és közösségek dinamikájának, valamint a társadalmi és kulturális tendenciák és hatások, továbbá ezek történetének és eredetének magyarázatához és értelmezéséhez.</p> <p>C8. A diák/végzett hallgató megmagyarázza és értelmezi a társadalmi valóságot, a társadalmi problémákat és konfliktusokat, valamint azonosítja az ezek megoldásához szükséges erőforrásokat és módszereket.</p> <p>C9. A diák/végzett hallgató megmagyarázza és értelmezi az emberi viselkedést, a munkakapcsolatok dinamikáját és az emberi tőke fejlődését a társadalmi-kulturális változások összefüggésében, figyelembe véve az új technológiák által kiváltott átalakulásokat és a környezeti problémákat.</p>
Képességek	<p>A2. A hallgató/végzett hallgató képes azonosítani a társadalmi jelenségek kutatásához és az empirikus adatok gyűjtéséhez szükséges megfelelő módszereket, technikákat, eljárásokat és eszközöket.</p> <p>A3. A diák/végzett hallgató konfliktus- és társadalmi problémamegoldó stratégiákat dolgoz ki és alkalmaz, miközben modelleket azonosít az emberi viselkedés előrejelzésére.</p> <p>A6. A diák/végzett hallgató kidolgozza, elemzi és értékeli a társadalmi kommunikáció stratégiáit és folyamatait csoportokban, közösségekben és szervezetekben.</p> <p>A7. A diák/végzett hallgató innovatív kutatási modelleket dolgoz ki a csoportokban, szervezetekben és közösségekben zajló társadalmi jelenségek és folyamatok vizsgálatához, a bevett módszertanok alkalmazásával.</p>
Felelősség és önállóság	<p>R1. A hallgató/végzett hallgató képes társadalmi diagnózisokat készíteni és értelmezni az egyéneket, csoportokat, közösségeket vagy szervezeteket érintő társadalmi problémák vonatkozásában.</p> <p>R3. A diák/végzett hallgató elemzi az empirikus adatokat, valamint kritikusan és építő módon értékeli a szociokulturális kutatási megközelítéseket.</p> <p>R4. A diák/végzett hallgató elemzi és értékeli a konfliktushelyzeteket és a társadalmi problémák mértékét.</p> <p>R5. A diák/végzett hallgató értékeli a társadalmi diagnózisok, programok és politikák kidolgozásának és megvalósításának módjait.</p>

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none">A diákok képességének fejlesztése a sport mint összetett társadalmi jelenség elemzésére, amely tükrözi és alakítja a társadalmi struktúrákat, a hatalmi viszonyokat, a kulturális normákat és a kollektív identitásokat, a szociológia sajátos fogalmainak és módszereinek felhasználásával.
--------------------------------------	--

7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<p>A kurzus végére a diákok képesek lesznek:</p> <ul style="list-style-type: none">• Megmagyarázni a sport szerepét a társadalomban, valamint azt, hogyan tükrözi és befolyásolja a társadalmi, kulturális és gazdasági dinamikát.• Azonosítani a kapcsolatokat a sport, a társadalmi identitás, a nem, az osztály, az etnikum és a nacionalizmus között.• Kritikusan elemezni a média, a technológia és a közpolitikák szerepét a sporttevékenységek népszerűsítésében és szabályozásában.• Szociológiai fogalmakat alkalmazni a sportfogyasztási gyakorlatok, a teljesítmény és a testkultúra értelmezéséhez különböző kontextusokban.• Értékelni a sport hatását a társadalmi befogadásra, a közösségi fejlődésre és a csoportok közötti kapcsolatokra.• Reflexív szemléletet kialakítani a saját sporttal és fizikai aktivitással kapcsolatos gyakorlataikról és attitűdjeikről, azok társadalmi normákkal és értékekkel való összefüggésében.
-------------------------------------	---

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. A kurzus megszervezése, a tanterv, a bibliográfia és az értékelés bemutatása. Bevezetés: A sport szociológiája – miért tanulmányozzuk a sportot? Sport, társadalom és kultúra.	Ismétlés Összefoglaló táblázatok bemutatása	
2. Sport és társadalom. A sport meghatározása. A sport mint társadalmi jelenség. A sport gyakorlása és az intézményi környezet. Sport és társadalmi változás: állampolgárság, munka és szabadidő, a sport megjelenésének társadalmi feltételei. Példák.	Szóbeli előadás interaktív mozzanatokkal	
3. Elméletek és magyarázó modellek a sport szociológiájában. A konfliktuselméletek, funkionalista, szimbolikus interakcionista, kritikai, feminista és figurációs elméletek főbb jellemzői és magyarázatai a sport jelensége kapcsán.	Szóbeli előadás interaktív mozzanatokkal	
4. A sport társadalomkutatása. Kutatási témák és területek. Módszerek, technikák és alkalmazási területek. Statisztikák és sportteljesítmények.	Szóbeli előadás interaktív mozzanatokkal	
5. A kortárs sport fejlődése. A premodern, modern és posztmodern sport jellemzői. Áruvá tétel, kereskedelmiesítés, standardizálás, bürokratizálás. Az olimpiai mozgalom és más versenyek. Sport és civilizáció: a sport társadalmasítása és a társadalom sportosodása.	Szóbeli előadás interaktív mozzanatokkal	
6. A sport társadalmi funkciói. Szocializáció, a sport mint „rejtett tanterv”. Szolidaritás, együttműködés, fegyelem, fair-play. Pozitív és negatív funkciók.	Szóbeli előadás interaktív mozzanatokkal	
7. Sport, szabadidő és fogyasztás. A sport társadalmi funkciói. Társadalmi rétegek és sportpreferenciák. Tömegsportok, versenysportok, szabadidős és rekreációs sportok, extrém sportok. Egyéni és csapatsportok. Elit- és tömegsportok. Profi és amatőr sport. Részvétel (mozgás) és fogyasztás (fotelsport). A kockázat kultúrája. Virtuális sportok: PlayStation és mások.	Szóbeli előadás interaktív mozzanatokkal	
8. Sport és hatalom. A sport szerepe diktatúrákban és demokráciákban. Sport és propaganda, legitimáció, hatalomgyakorlás és népszerűség, politikai tőke megszerzése.	Szóbeli előadás interaktív mozzanatokkal	

9. Sport és nemi szerepek. Nemi szegregáció a sportban. Sport és (hegemonikus) maszkulinitás. A sport mint homoszociális tér. Nemi minták és sport. Sport és szexualitás.	Szóbeli előadás interaktív mozzanatokkal	
10. A sport és a klasszikus társadalmi problémák. Nemi egyenlőtlenség a sportban (bevétel, népszerűség, mobilitás). Rasszizmus, idegengyűlölet, antiszemitizmus, nacionalizmus és sport. Korrupció, csalás, dopping, illegális sportfogadás.	Szóbeli előadás interaktív mozzanatokkal	
11. A sport és társadalmi konfliktusok. Az erőszak formáinak változásai, huliganizmus, fizikai, verbális és szimbolikus erőszak.	Szóbeli előadás interaktív mozzanatokkal	
12. A sport mint társadalmi rítus a posztmodern korban. Sport és kollektív identitás, a domináns társadalmi jelentés és világnézet szimbolikus kifejezése.	Szóbeli előadás interaktív mozzanatokkal	
13. Sport és (globális) tömegmédiá. Látványsportok. A hiperreális sport (futball). Televízió és globális sportmegaesemények.	Szóbeli előadás interaktív mozzanatokkal	
14. Sport és gazdaság. A sport mint iparág. Szervezési elvek, modellek, az átigazolási piac és bevételek.	Szóbeli előadás interaktív mozzanatokkal	

Könyvészet

Craig, Peter, Paul Beedie. *Sport sociology*. LEARNING MATTERS LTD, INTERNATIONAL EDITION, 2010, p. 1-306

Horne, John, Alan Tomlinson, Garry Whannel, *Understanding sport: An introduction to the sociological and cultural analysis of sport*. TAYLOR & FRANCIS, INTERNATIONAL EDITION, 1999, p. 1-295

Péter, László, *A sport, mint az oktatás egyik rejtett terepe. Néhány elméleti szempont a foci kialakulásáról s szere ről (Sport, as Hidden Curricula. Some Theoretical Issues on Football as Tool for Socialization)*, ERDÉLYI TÁRSADALOM, 2013, 11, 1, p. 103-113

Péter, László, *Football and Society in Romania. Issues and Problems in Soccer Discourses*. UNIVERSITY OF JYVASKYLA, JYVASKYLA, p. 1-353

Péter, László, *Futball és média. A közvetített futball és termékei, (The Mediated Football and some Consequence)*, In. Média. Életterünk a kommunikáció (Out World Space: The Communication), EDITURA EGYETEMI MUHELY, CLUJ, Editor: Zrinyi Ungvari Imre, 2014, p. 164-193

Péter, László, *Ha kell, akkor meghalunk a pályán. A foci mint jelenség: a mai román labdarugás, mint szimbolum és társadalmi rítus, (Football as Social Question: Symbol and Rite)*, ERDÉLYI TÁRSADALOM, 8/1-2, 2010, p. 9-28

Péter, László, *Labdarugás és vallás: néhány elméleti szempont*, KERESZTÉNY MAGVETŐ, 2014, 120, 1, p. 49-64

Péter, László, *The Genesis of Romanian Football. Social Factors and Processes behind the Game*. BELVEDERE MERIDIONALE, Vol, XXVI. 2014/4. p. 81-94.

Tomlinson, Alan. *The sport studies reader*. ROUTLEDGE, INTERNATIONAL EDITION, 2007, p. 1-470

Woods, B. Ronald, *Social Issues in Sport*. HUMAN KINETICS, CHAMPAING, 2011, p. 1-409

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezetés: A sport szociológiája	Ismétlés Összefoglaló táblázatok bemutatása	
2. Sport és társadalom. A sport meghatározása. A sport mint társadalmi jelenség.	Heurisztikus vita	
3. Elméletek és magyarázó modellek a sport szociológiájában.	Heurisztikus vita	
4. A sport társadalomkutatása.	Heurisztikus vita	
5. A kortárs sport fejlődése.	Heurisztikus vita	
6. A sport társadalmi funkciói.	Heurisztikus vita	
7. Sport, szabadidő és fogyasztás.	Heurisztikus vita	
8. Sport és hatalom. A sport szerepe diktatúrákban és demokráciákban.	Heurisztikus vita	

9. Sport és nemi szerepek.	Heurisztikus vita	
10. A sport és a klasszikus társadalmi problémák.	Heurisztikus vita	
11. A sport és társadalmi konfliktusok.	Heurisztikus vita	
12. A sport mint társadalmi rítus a posztmodern korban. Sport és kollektív identitás.	Heurisztikus vita	
13. Sport és (globális) tömegmédiá.	Heurisztikus vita	
14. Sport és gazdaság.	Heurisztikus vita	

Könyvészet

Craig, Peter, Paul Beedie. *Sport sociology*. LEARNING MATTERS LTD, INTERNATIONAL EDITION, 2010, p. 1-306
Horne, John, Alan Tomlinson, Garry Whannel, *Understanding sport: An introduction to the sociological and cultural analysis of sport*. TAYLOR & FRANCIS, INTERNATIONAL EDITION, 1999, p. 1-295
Péter, László, *A sport, mint az oktatás egyik rejtett terepe. Néhány elméleti szempont a foci kialakulásáról s szere ről (Sport, as Hidden Curricula. Some Theoretical Issues on Football as Tool for Socialization)*, ERDÉLYI TÁRSADALOM, 2013, 11, 1, p. 103-113
Péter, László, *Football and Society in Romania. Issues and Problems in Soccer Discourses*. UNIVERSITY OF JYVASKYLA, JYVASKYLA, p. 1-353
Péter, László, *Futball és média. A közvetített futball és termékei, (The Mediated Football and some Consequence)*, In. Média. Életterünk a kommunikáció (Out World Space: The Communication), EDITURA EGYETEMI MUHELY, CLUJ, Editor: Zrinyi Ungvari Imre, 2014, p. 164-193
Péter, László, *Ha kell, akkor meghalunk a pályán. A foci mint jelenség: a mai román labdarugás, mint szimbólum és társadalmi rítus, (Football as Social Question: Symbol and Rite)*, ERDÉLYI TÁRSADALOM, 8/1-2, 2010, p. 9-28
Péter, László, *Labdarugás és vallás: néhány elméleti szempont*, KERESZTÉNY MAGVETŐ, 2014, 120, 1, p. 49-64
Péter, László, *The Genesis of Romanian Football. Social Factors and Processes behind the Game*. BELVEDERE MERIDIONALE, Vol, XXVI. 2014/4. p. 81-94.
Tomlinson, Alan. *The sport studies reader*. ROUTLEDGE, INTERNATIONAL EDITION, 2007, p. 1-470
Woods, B. Ronald, *Social Issues in Sport*. HUMAN KINETICS, CHAMPAING, 2011, p. 1-409

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- A tantárgy tartalma összhangban van a sport szociológiájának és a kulturális tanulmányoknak a jelenlegi irányzataival, és releváns azok számára a tudományos közösségben, akik kritikai módon kívánják megérteni a sport, a társadalom és a kultúra közötti kapcsolatot.
- A tantárgy választ ad a szakmai szervezetek és a munkáltatók igényeire, akik olyan végzett hallgatókat keresnek, akik képesek elemezni a sport hatását a társadalmi befogadásra, az identitásra, a médiára és a közpolitikákra.
- A kurzus olyan kompetenciákat fejleszt, amelyek értékesek az oktatás, a humán erőforrás, a kommunikáció, a közösségfejlesztés és a sportmenedzsment területén.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	<ul style="list-style-type: none"> • A sajátos elméletek és szakterminológia elsajátításának foka • Logikai koherencia és érvelési készségek 	Zárthelyi vizsga	60%
10.5 Szeminárium / Labor	A megszerzett fogalmak és elméletek alkalmazásában megmutatkozó készségek.	Essze	40%

10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei

- Minimum 5-ös értékelés az írásbeli vizsgán
- A szemináriumi tevékenységek minimum 50%-án való részvétel

A tanórákon (előadások és szemináriumok) való részvétel alapvető fontosságú a produktív munkavégzéshez, és magában foglalja az adott alkalomra kijelölt kötelező szövegek alapos elolvasását.

Az előadásokon való részvétel nem kötelező, de ajánlott.

A szemináriumokon való részvétel kötelező (a minimálisan elvárt jelenlétek száma: 8).

A plágiumot az egyetemi szabályzatnak megfelelően szankcionálják, beleértve a plágiumgyanús dolgozat pontszámának megvonását is.

11. SDG ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)²

	A fenntartható fejlődés általános ikonja							

Kitöltés időpontja:
2025. 04. 28.

Előadás felelőse:
Dr. PÉTER László

Szeminárium felelőse:
Dr. PÉTER László

Az intézeti jóváhagyás dátuma:
2025. 05. 06.

Intézetigazgató:
Dr. LÁSZLÓ Éva

² Csak azokat az ikonokat tartsa meg, amelyek az *SDG-ikonoknak az egyetemi folyamatban* történő alkalmazására vonatkozó eljárás szerint illeszkednek az adott tantárgyhoz, és törölje a többit, beleértve a fenntartható fejlődés általános ikonját is – amennyiben nem alkalmazható. Ha egyik ikon sem illik a tantárgyra, törölje az összeset, és írja rá, hogy „Nem alkalmazható”.